

Motion

1983/84:138

Björn Samuelson m. fl.

Vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m.

(prop. 1983/84:40)

I proposition 1983/84:40 föreslår regeringen bl. a. att läkarutbildningen vid Malmö allmänna sjukhus läggs ned och att läkarutbildningen vid universitetet i Lund minskas från 190 till 100 platser.

Motivet för dessa nedskärningar är enbart strävan efter besparing av statliga utgifter. Formuleringarna i propositionen låter förstå att regeringen är medveten om vilka svaga saksakal som talar för dem och vilka nackdelar deras genomförande skulle få.

Desto mer anmärkningsvärt är att regeringen medvetet söker överskyla de problem och de konsekvenser dess förslag skulle medföra. Man hävdar att garantier måste skapas för att forskningen kan fortleva i den ändrade miljön. Ändå måste det stå klart för regeringen att detta endast är en from förhoppning. Forskningens anknytning till den teoretiska och kliniska utbildningen är organisatoriskt så intim, att forskningen i hög grad står och faller med utbildningen. Genom att den kliniska basen för forskningsverksamheten försvinner och genom indragning av statsbidraget till Malmö kommun dras dessutom de ekonomiska förutsättningarna undan för att verksamheten skulle kunna fortsätta med annan huvudman.

Som särskilt förödande måste betecknas att forskningen vid MAS innefattar områden med speciellt stort hälsopolitiskt och socialt intresse och med en inriktning som ovanligt väl harmonierar med den mer offensiva och breda syn på folkhälsoproblemen, vilken ligger i tiden. Exempel härpå är den kliniska samhällsmedicinen samt de samhällsmedicinska och epidemiologiska sjukdomsundersökningarna. Allvarligt är också att de specialiteter som kommer att läggas ned i Malmö inte har motsvarigheter i Lund. Två samverkande forskningsorter får sina samband sönderbrutna och den kvarvarande av dem blir lidande på den smalare bas och vetenskapliga begränsning som oundvikligen framgår.

Regeringen låtsar i propositionen som om den över huvud inte förstod dessa samband och konsekvenserna av åtgärderna. När man t. ex. hävdar att forskningen inte behöver avbrytas annat än som följd av naturlig avgång bland forskningsledande personal, visar det en förvånansvärd okunnighet om hur forskningsarbete fungerar. Forskningsverksamhet måste ha en bas, som går vida utöver den forskningsledande funktionen. Det gäller även för de delar som inte direkt är uppbyggda på undervisningsfunktionen. Att regeringen kan tro att den förändring i forskningsvillkor och miljö som dess förslag till åtgärder framkallar är förenlig med något "fortlevande" visar på

en för de politiska höjderna ovanlig grad av ignorans och praktisk oförståelse.

Malmö-Lundregionen, och de delar av landet som denna region i sjukvårdspolitiskt hänseende betjänar, kommer med genomförande av regeringens förslag att få starkt försämrade sjukvårdspolitiska förhållanden. Försämringen är av dubbel natur – reduceringen av forskningsverksamheten påverkar den kliniska och polikliniska vården, liksom den förebyggande hälsovården, och de senare kan inte utgöra bas för forskningen. Som särskilt allvarligt framstår härvid att man inte minst i storstadsregionen tappar sådana verksamheter, vilka har ett omedelbart intresse för storstadsbefolkningens fysiska och psykiska hälsa. Detta visar inte bara likgiltighet för allvarliga sociala problem i en krisdrabbad industriregion. Det står i motsättning till nyare synsätt och mål för hälsopolitiken.

Regeringen är nödgad att t. o. m. i propositionens text erkänna att följden av dess förslag skulle bli en utomordentligt svår slagsida i läkarutbildningens och de olika vetenskapliga specialiteternas fördelning över landet. Detta är ett bevis så gott som något på att förslagen är felaktiga också från mer övergripande synpunkter.

Modern sjukdomsanalys utgår i betydande mån från premissen att sjukdom står i samband med mer allmänna livsförhållanden. Inte minst mot denna bakgrund ter det sig cyniskt att regeringen nu vill med hundratals personer utöka arbetslöshetsarmén i Malmö och Malmöhus län. Det ligger en ironisk samstämmighet i att nedskärningarna drabbar bl. a. sådana vård- och forskningsresurser vilka är speciellt inriktade på en storstadsbefolkning som drabbas av sociala krisfenomen. Det råder också en skriande disproportion mellan den uppmärksamhet som vid olika tillfällen vederfarits arbetsmarknadspolitiken på olika nedläggningsorter och den tystnad med vilken regeringens proposition på sin arbetsmarknadshuvudtitel förbigår den hårt drabbade Malmöregionens situation. Osökt undrar man om regeringen nu även lagt sig till med arbetsgivarföreningens filosofi, att den offentliga sektorns folk är mindre värda än industrins.

Då det gäller läkarutbildningens allmänna dimensionering är det, som regeringen själv påpekar, svårt att få någon helt klar bild över den framtida situationen. Det är sannolikt att en gradvis minskning av läkarutbildningen är motiverad på en smula sikt. Flera skäl talar dock för att en sådan åtgärd bör anstå. Framväxten av nya forskningsspecialiteter och synsätt talar för att undervisningsbasen inte bör göras snävare, liksom för att nya läkare med en modernare yrkessyn behövs. Läkartillgången kan inte enbart räknas i antal individer och i statistiska kategorier på nationell nivå. Den har också en kvalitativ sida, varjämte ett visst ökat utbud på läkare torde vara nödvändigt för att fylla de vakanser som alltjämt är vanliga i stora delar av landet.

Skulle en nedskärning nu anses önskvärd, är det från såväl forsknings- som servicesynpunkt helt olämpligt att företa en sådan uteslutande i Malmö. Det är betydligt fördelaktigare att göra den i Stockholm, på det sätt bl. a.

länsstyrelsen i Malmöhus län skisserat. Den allmänna situationen talar dock enligt vår mening för att inte heller Stockholm i nuvarande läge bör beröras. Detta bör aktualiseras bara om utvecklingen framöver klart befinns tala för en allmän minskning av antalet utbildningsplatser för läkare i landet.

Mot bakgrund av det här anförda föreslås

att riksdagen avslår proposition 1983/84:40 vad gäller nedläggning resp. nedskärning av läkarutbildningen i Malmö och Lund.

Stockholm den 15 november 1983

BJÖRN SAMUELSON (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

MARGÓ INGWARDSSON (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)

INGA LANTZ (vpk)